

Czym jest audiodeskrypcja- zasady nagrywania

Audiodeskrypcję (AD) uważa się za jedną z form literackich, za rodzaj poezji. Przy użyciu, zwięzłych, sugestywnych i obrazowych słów opisujemy widziany obraz osobom niewidomym lub słabowidzącym. Dzięki precyzyjnemu użyciu języka obraz przekładany jest na słowa.

Podstawowe zasady tworzenia:

I. Obserwacja i selekcja.

Przed rozpoczęciem pracy wybieramy obiekt, krajobraz, miejsce do opisu. Wybierzmy coś co przyciąga naszą uwagę, co uznajemy za ciekawe, piękne.

1. Postarajmy się teraz przeprowadzić aktywną obserwację. Polega ona na zapamiętaniu obserwowanego obrazu i trwa nawet około 10 minut. Postarajmy się zaobserwować jak najwięcej ciekawych elementów. Zwróćmy uwagę na kształty, barwy, fakturę, otoczenie. Określmy to, co przyciągnęło naszą uwagę. Dlaczego dany obiekt, krajobraz nam się spodobał, tak by zamiast stwierdzenia piękny krajobraz, wydobyć i opisać te elementy, dzięki którym jest on piękny.
2. Wypiszmy sobie na kartce te cechy, zwracając uwagę na kształty, kolory, otoczenie.
3. Po powrocie do domu, kiedy zamkniemy oczy powinniśmy móc przypomnieć sobie zapamiętany obraz, przywołać jego wyobrażenie. Postarajmy się je spisać w formie tekstu i wrócić z nim do naszego opisywanego obiektu, miejsca
4. Przeczytajmy sobie opis porównując z tym, co rzeczywiście jest przed naszymi oczami. Czy wszystko się zgadza? Czy czegoś nie wymyśliliśmy, czy w naszym opisie znalazło się coś czego nie ma w opisywanym obrazie, czy nasz wzrok nie skacze raz na lewo, raz na prawo, raz w górę i w dół i znowu w lewo i w górę?

Opis powinien być linearny, prowadzony od ogółu do szczegółu, od jednego elementu do drugiego z nim połączonych, bez skoków i oderwania.

6. Uzupełnijmy na miejscu nasz tekst o brakujące elementy, wstawmy poprawki.

II. Po powrocie zaczynamy pracę nad opisem.

1. Na początek stwórzmy tytuł naszego opisu.

Będzie on naszym motywem przewodnim w zależności od tego, na czym chcemy się skoncentrować.

Przykład:

Temat: Szanujmy drzewa.

Przysłowie chińskie: „Pokręcone drzewo żyje własnym życiem...”

Na tle zabarwionych różem chmur, miejscami przesłaniających jasnogranatowe niebo, na zaśnieżonym wzniesieniu Od lewej przechylona skosem na prawo samotnie rośnie wysoka, stara, szarobrzowa zimozielona sosna zwyczajna z rozłożystą koroną i powyginanymi konarami. Na białym, mieniącym się śniegu pod pniem i koroną kładą się czarne plamy cienia. - zwracamy uwagę na tło, pokazujemy na czym i co rośnie, w taki sposób tworzymy linearność;

- kolory podkreślają to co jest piękne;
- opis pokazuje tylko to co widać, a nie to co myślimy.

2. Rozwinięcie.

Przechodząc do drzewa – naszego tematu głównego [z głębi do przodu} opisujemy drzewo bardziej szczegółowo.

*Na tle zabarwionych różem chmur, miejscami przesłaniających jasnogranatowe niebo, na zaśnieżonym, łagodnym wzniesieniu Od lewej, przechylona skosem na prawo samotnie rośnie wysoka, stara, szarobrzowa zimozielona sosna zwyczajna z rozłożystą koroną i powyginanymi konarami. Na białym, mieniącym się śniegu pod pniem i koroną kładą się czarne plamy cienia. Spod śniegu z lewej przedziera się podłużny, poskręcany fragment czarnobrzowego korzenia. Pochylony pień ponad połowę wysokości dzieli się, rozwidła na grube, niesymetryczne i nieregularnie powykręcane, miejscami zwieszające się konary. Ciemnobrzowa kora na pniu gruba, głęboko spękana, miejscami czarna. Na konarach pomarańczowo ruda. Szeroko rozpostarta korona wysoko wzniesiona, miejscami ciemnozielona, o nieregularnym, parasolowatym kształcie. Między poskręcanymi gałęziami duże prześwity różowo-jasnogranatowego nieba
Spod parasolowatej korony w lewo odstaje pojedyncza pokręcona gałąź, zakończona zielonym, długim igliwem. W prawo sterczą dwie kolejne, pokręcone, szare i całkowicie nagie.*

Audiodeskrypcja należy do formy mówionej, zatem bliższa jest językowi mówionemu, a nie pisanemu. Różnice polegają m.in. na pomijaniu zdań złożonych przez „który”. Nie tłumaczymy w opisie po co i dlaczego coś się dzieje, nie opisujemy naszych wrażeń, pozwalamy by opis dał możliwość samodzielnego budowania wrażeń osobie niewidomej.

Przymiotniki rozdzielamy przecinkami. Przecinki w audiodeskrypcji pełnią formę akcentów logicznych. Wstawiamy je tam, gdzie chcemy by coś wybrzmiało, by przeszło w następną część łagodnie bez pośpiechu. Wyobraźnia to proces, więc czytając opis obrazu powinny pojawiać się nam w wyobraźni stopniowo, dlatego również czytanie audiodeskrypcji jest dostosowane do tego procesu. Jeśli chcemy opisać coś dynamicznego, wówczas zdania są bardzo krótkie np. przysiada, skacze do przodu.

Zawsze podajemy lokalizację opisywanego obiektu, to bardzo ważne np. gdzie jest drzewo np. z lewej przechylone na prawo.

Bez tego osoba niewidoma nie wie, gdzie jest to co opisujemy.

Zatem lokalizacja powinna się znaleźć już w pierwszym zdaniu. W opisie wybieramy czy idziemy od pnia do korony, czy od korony po pniu do ziemi, co nam bardziej będzie odpowiadało, będzie bardziej linearne.

3. Zakończenie.

Tu mogą pojawić się wszelkie ciekawostki na temat opisywanego obiektu np. sosny zwyczajnej. Tu także mogą pojawić się nasze wrażenia, to czym byśmy chcieli się podzielić z odbiorcą, na co zwrócić jego uwagę. Zakończenie to zwykle trzy cztery zdania.

4. Jeśli ktoś zdecyduje się nagrać swój opis, warto pamiętać byśmy nie czytali naszego opisu bezbarwnie, płasko tak jak gazety.

Postarajmy się akcentować miejsca z przecinkami, czytając przypomnijmy sobie nasze uczucia i nadajmy naszemu opisowi to, co chcielibyśmy przekazać w naszym głosie np. przyjemność, lekkość, ciężar, światło lub cień.

Tworząc opis bawmy się słowem. Czytając opis czytamy go tak, jakbyśmy chcieli się podzielić czymś wspaniałym z naszym przyjacielem. Niech to będzie ogromna przyjemność dla wszystkich.